

Didàctica General

Diplomatura de Magisteri
Universitat d'Alacant
Professor: Ignasi Navarro Soria

Tema 1: Conceptualització de la didàctica com a ciència de l'educació.

Concepte de didàctica

(*didaska* relatiu a l'ensenyança)

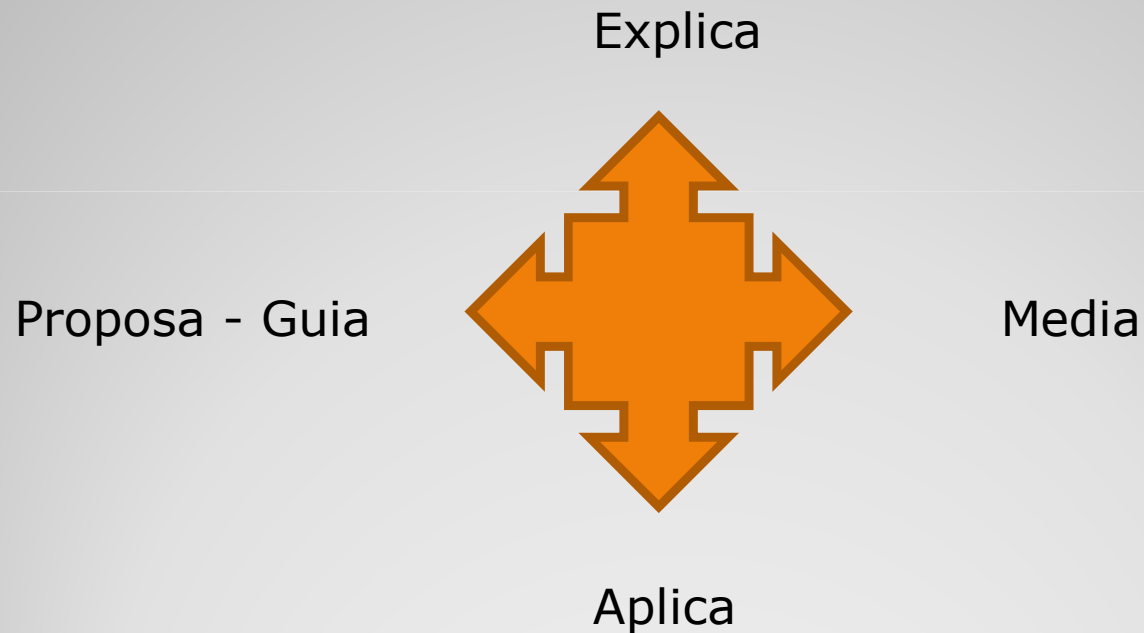
Tempesta d'idees: disciplina, caràcter pràctic i normatiu, principis, preceptes, lleis, tècniques, aprenentatge i ensenyança...

Zabala (1990): camp de coneixements, d'investigacions, de propostes teòriques i pràctiques que es centren sobretot en els processos d'ensenyança-aprenentatge.

Torre (1993): disciplina reflexiu-aplicativa que s'ocupa dels processos de formació i desenvolupament personal en contextos intencionadament organitzats.

Entenem per didàctica la disciplina pedagògica que basada en el coneixement que genera la reflexió sobre la pràctica, tracta d'explicar, proposar i guiar els processos formatius.

Dimensions del coneixement didàctic

Nivells de coneiximent

Teòric (distints models d'ensenyança)

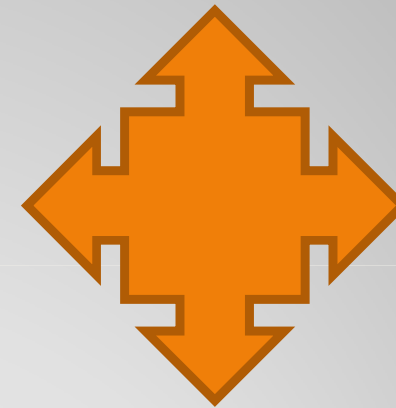
Tecnològic
(coneiximent científic, racionalitzar l'activitat pràctica)

Pràctic
(Saber que fer i saber com fer)

Explica

Proposa - Guia

Media

Aplica

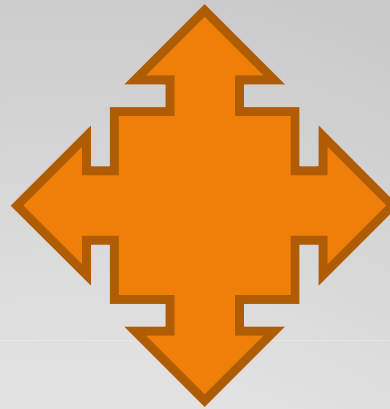
Caràcter d'intervenció didàctica

Teòric

Explica

Tecnològic

Proposa - Guia

Media

Pràctic

Aplica

**Caràcter
Normatiu**

(Guies metodològiques)

**Caràcter
Formatiu**

(Desenvolupament de
la personalitat)

**Caràcter
Mediacional**

(Recursos de caràcter
organitzatiu,
tecnològics i lògics)

1. L'objecte de la didàctica

→ L'ensenyança-aprenentatge

Accepcions del terme ensenyança segons Smith

2. Definició descriptiva del terme ensenyança
3. Ensenyança com a èxit
4. Ensenyança com a activitat intencional
5. Ensenyança com a activitat normativa
6. Ensenyança com a activitat interactiva
7. Ensenyança com a activitat reflexiva

Activitat de treball teòric

Evolució de la Didàctica

- **Fase Artesanal**
  - Època Antiga – Els grans oradors
- **Fase Metòdica o Instrumental**
  - Segle XVII
- **Fase de l'Explicació Filosòfica**
  - Segle XVIII
- **Fase Aplicativa**
  - Segle XIX i principis del XX
- **Fase Explicativa i Normativa**
  - Mitat de Segle XX
- **Fase Epistémica**
  - Dècada dels anys 70 del segle XX

- **Fase Artesanal**

- Actuació docent sense base normativa, no hi ha metodologia.
- MESTRE = SAVI
- Ex. Sòcrates, Plató, Jesucrist, Mahoma...

- **Fase Metodològica o Instrumental**

- "Per a ensenya es necessita un mètode"
- **Comènius** (1632): Didàctica Magna
  - Didàctica General
  - Didàctica Específica
  - Organització Escolar
- **El Currículum** de la Universitat de Glasgow (1633). Sistematització dels processos d'ensenyança-aprenentatge

- Fase d'explicació filosòfica

- Caràcter reflexiu i fonamentació teòrica de l'acció, la majoria dels impulsors no van arribar a la pràctica.
- Rousseau: **el mètode** i **el xiquet** (objecte)
- Herbart: La educació basada en la **llició del professor**
- Dewey: "Convé **aprendre fent**, no sols a les escoles"

- Fase aplicativa

- Moviment basat en l'activitat...
- Montessori: Elaboració i aplicació de **materials didàctics autocorregibles, períodes sensibles de desenvolupament...**
- Freinet: Introdueix el **text lliure**, la **correspondència escolar**, **l'assemblea de classe**, els **plans de treball**, les **conferències...**

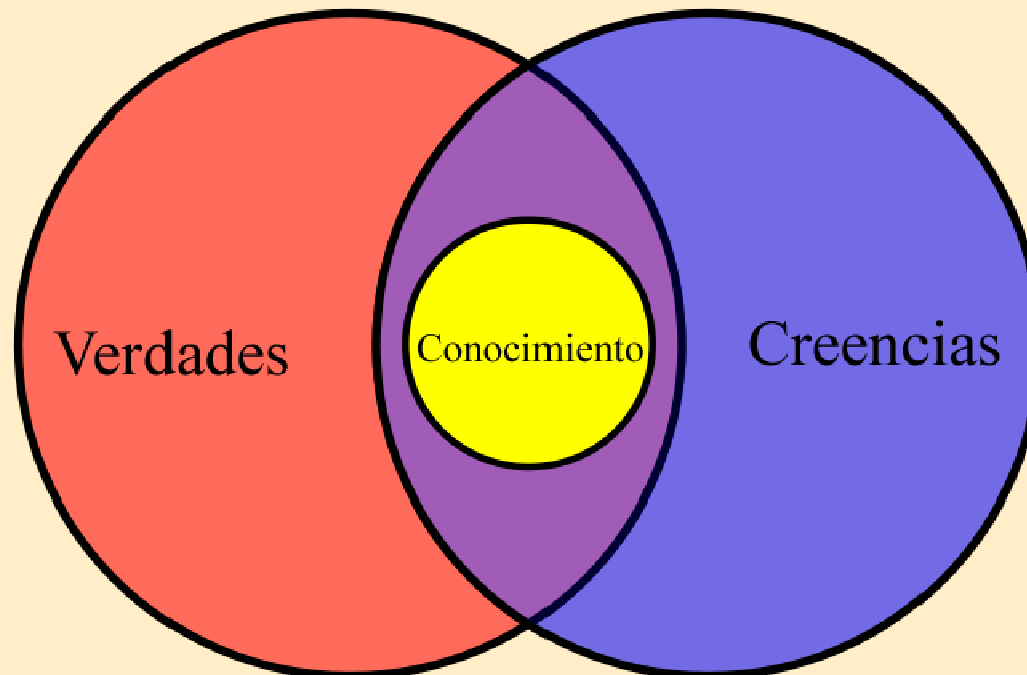
- **Fase explicativa-normativa**

- Conviuen els enfocaments pràctics amb l'explicació racional i científica de l'ensenyança
- Influència del **positivisme**
- Pavlov i Skinner: desenvolupen les bases de la **modificació de conducta** i el **conductisme**
- Binet: Elabora **l'escala d'intel·ligència**
- Creació dels elements de diagnòstic i avaluació, didàctiques especials i diferencials, formació del professorat, la tecnologia, l'organització escolar, etc.

- **Fase epistèmica**

- Primeres posicions **crítiques al positivisme**
- Partidaris de metodologies **quantitatives** i **qualitatives**
- Creix l'èmfasi per conèixer les estructures del coneixement
- Vigotski i Piaget

Premisas

Premisses de l'épistémologie

Tendències Actuals en Didàctica segons Torre (1993)

1. El canvi de paradigma
  - Del racionalista/positivista cap al social/humanista
2. La nova concepció i concreció curricular
  - Nova concreció (DCB, Currículum, PCC, PCA, ACI)
3. La conceptualització de la investigació i l'avaluació com a procés de millora del procés d'ensenyança i aprenentatge
  - De la metodologia experimental a la metodologia qualitativa
4. La introducció de les noves tecnologies
  - Diversificació en els mètodes de transmissió d'informació i intercanvi docent – discent. Blocs, webs, medis audiovisuals, Campus Virtual, Moodle...

Tendències Actuals en Didàctica segons Torre (1993)

5. L'adopció d'un model més democràtic d'organització escolar
  - Models autogestionats
6. La introducció de nous elements de formació i assessorament en els centres
  - CEFIRE
  - SPEs i Gabinetes Psicopedagògics Municipals
7. L'èmfasi i/o obertura a les didàctiques diferencials i específiques
  - Diferencial: atenent a la diversitat i a les n.e.e.
  - Específiques: desenvolupant les didàctiques específiques de les àrees curriculars